

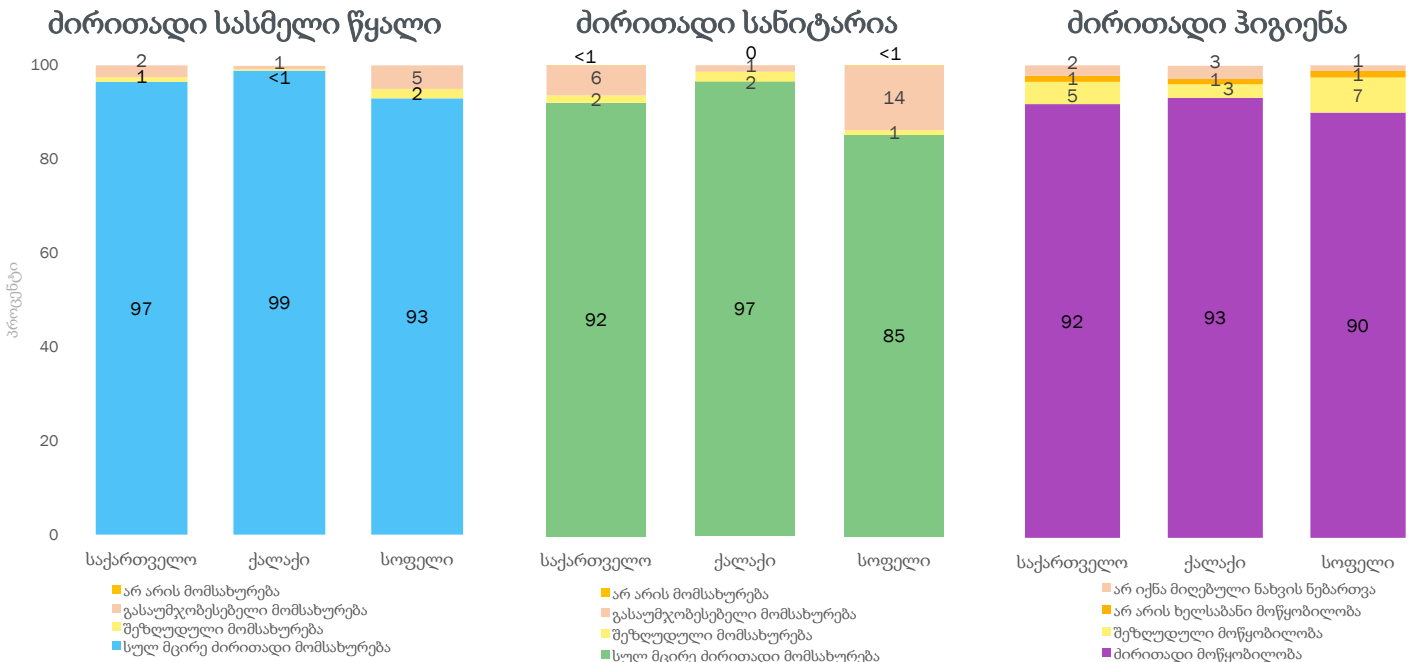
საქართველო 2018

სასმელი წყალი, სანიტარია და ჰიგიენა - WASH

მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევა

ძირითადი სასმელი წყლის, სანიტარიის და ჰიგიენის მომსახურებები

მოსახლეობის პროცენტული დაფარვა სასმელის წყლის, სანიტარიის და ჰიგიენის მიხედვით

შენიშვნა: მონაცემთა დამუშავების გამო ზოგიერთი მაჩვენებლის ჯამური მნიშვნელობა არ არის 100 პროცენტის ტოლი

სასმელი წყლის მიწოდების მომსახურების შკალა: სულ მცირე ძირითადი სასმელი წყლის მომსახურებები (SDG 1.4.1) გულისხმობს წყლის გაუმჯობესებულ წყაროს, თუ წყლის შეგროვებას და მოტანას 30 წუთზე მეტი დრო არ სჭირდება, რიგში დგომის დროს ჩათვლით. გაუმჯობესებული სასმელი წყლის წყაროებში იგულისხმება ისეთ წყაროებს, რომელთა დიზაინი და კონსტრუქცია უსაფრთხო წყლის მიწოდების შესაძლებლობას იძლევა, მათ მიეკუთვნება: წყალსადენის წყალი, ჭაბურღილი, დაცული ჭა, დაცული წყაროები და ბოთლებში ჩამოსხმული წყალი. შეზღუდული მომსახურება გულისხმობს გაუმჯობესებულ წყაროს თუ წყლის შეგროვებას და მოტანას 30 წუთზე მეტი დრო სჭირდება. გასაუმჯობესებელი წყაროები კი მოიცავს დაუცველ ჭას და დაუცველ წყაროებს. მომსახურების არარსებობა ნიშნავს ზედაპირული წყლებიდან, როგორცაა მდინარეები, ტბები ან საირიგაციო არხები წყლის პირდაპირ შეგროვებას.

სანიტარიის მომსახურების შკალა: სულ მცირე ძირითადი სანიტარული მომსახურებები (SDG 1.4.1) გულისხმობს გაუმჯობესებულ სანიტარულ კვანძებს, რომელიც არ არის სხვა შინამეურნეობებთან საზიარო. გაუმჯობესებულ სანიტარულ კვანძებში იგულისხმება ისეთი კვანძები, რომელთა კონსტრუქცია ჰიგიენურად აცვავს ექსკრეტს ადამიანთან კონტაქტისგან და მოიცავს: საკანალიზაციო სისტემასთან მიერთებულ ავტომატურად ან ხელით ჩასარეც ტუალეტებს, სეპტიკურ რეზერვუარებს ან ჩასარეც ორმოიან ტუალეტებს, ორმოიან ტუალეტებს ჩარეცხვის გარეშე, ცემენტის ან სხვა მყარი ფეხის დასადავამი ზედაპირით. შეზღუდული სანიტარული მომსახურება გულისხმობს ისეთ გაუმჯობესებულ სანიტარულ ობიექტს, რომელიც საზიაროა სხვა შინამეურნეობებთან. გასაუმჯობესებელი სანიტარული ობიექტები მოიცავს ავტომატურ ან ხელით ჩასარეც ტუალეტებს, რომლებიც ირეცხება ღია ორმოში, ორმოიან ტუალეტს ცემენტის ან სხვა მყარი ფეხის დასადავამი ზედაპირით, სათლს (ვედრო), დაკიდებულ ტუალეტს. მომსახურების არარსებობა ნიშნავს ღია დეფეკაციის პრაქტიკას.

ჰიგიენური მომსახურების შკალა: ძირითადი ჰიგიენური მომსახურება (SDG 1.4.1 & SDG 6.2.1) გულისხმობს საცხოვრის ტერიტორიაზე ხელის დასაბანი მოწყობილობების წლით და საპნით ხელმისაწვდომობას. ხელის დასაბანი მოწყობილობები შეიძლება იყოს სტაციონალური ან მობილური და შედგება შემდეგი კომპონენტებისგან: ნიჟარა წყლის ონკანით, ონკანიანი ვედროები, საბიძგელი კონტეინერები, ხელის დასაბანად მოწყობილი სურები ან ტაშტები. საპნი მოიცავს მყარ საპონს, თხევად საპონს, ხელის დასაბან ფხვნილს, საპნიან წყალს, მაგრამ არ მოიცავს ნაგარს, ნიადაგს, ქვიშას ან ხელის დაბანის სხვა საშუალებებს. შეზღუდული ჰიგიენური მომსახურება გულისხმობს სანიტარულ მოწყობილობას წყლის და/ან საპნის გარეშე. სანიტარული მოწყობილობების არარსებობა გულისხმობს, რომ შინამეურნეობის საცხოვრის ტერიტორიაზე არ არსებობს ხელის დასაბანი მოწყობილობა.

საკვანძო გზავნილები

- შინამეურნეობის წევრების 3%-ს არ აქვთ გაუმჯობესებული სასმელი წყლის მომსახურება, რომელიც მათ საცხოვრისში, ეზოში ან ნაკვეთში მდებარეობს ან მის შესაგროვებლად და მოსატანად არ სჭირდებათ 30 წუთზე მეტი დრო.
- შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი, სასმელი წყლის წყაროში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით შეადგენს 25%-ს, ხოლო შინამეურნეობის სასმელ წყალში (ჭიქით მიწოდებულ წყალში) - 31%-ს.
- შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის ყველაზე მაღალი პროცენტული წილი, სასმელი წყლის წყაროში და ჰიქით მიწოდებულ წყალში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით არის გურუის რეგიონში (შესაბამისად, 69% და 77% პროცენტი), ხოლო ყველაზე დაბალი - თბილისის რეგიონში (სასმელი წყლის წყაროში არ არის დაბინძურება და ჰიქის წყალში 4%-ს შეადგენს).
- შინამეურნეობების 6%-ს არ გააჩნია ადეკვატური საშუალებები ხელის დასაბანად წყლის, საპნის ან ხელის დასაბანი ფხვნილის უქონლობის გამო.
- შინამეურნეობების წევრების 92% იყენებს გაუმჯობესებულ სანიტარულ კვანძებს, რომელიც არ არის საზიარო სხვა შინამეურნეობებთან.

ძირითადი სასმელი წყალი

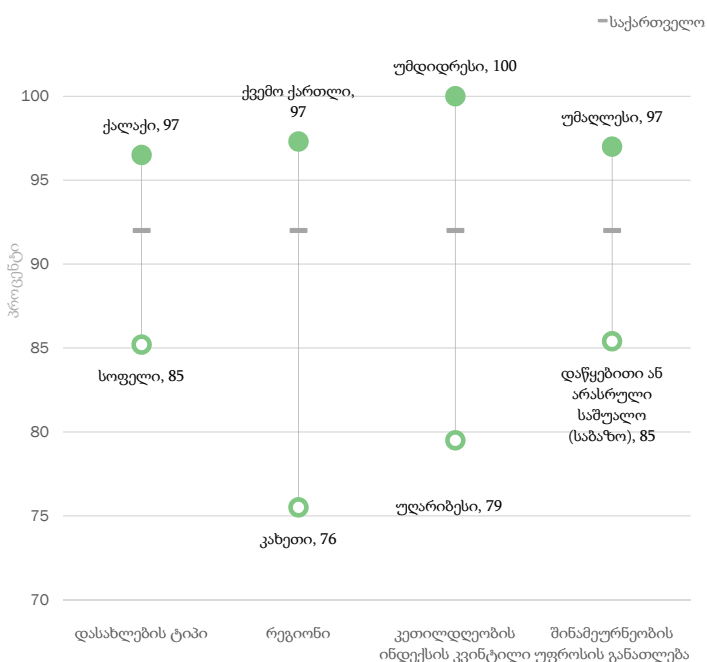
მოსახლეობის პროცენტული წილი ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, ვინც იყენებს სასმელი წყლის ძირითად მომსახურებებს

რეგიონული მონაცემები ძირითადი მომსახურებების შესახებ

რეგიონი	ძირითადი სასმელი წყალი	ძირითადი სანიტარია	ძირითადი ჰიგიენა
სულ	97	92	92
თბილისი	100	97	94
აჭარის ა.რ.	99	89	96
გურია	94	78	92
იმერეთი, რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	95	96	89
კახეთი	94	76	88
მცხეთა-მთიანეთი	94	86	82
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	86	91	91
სამცხე-ჯავახეთი	96	81	90
ქვემო ქართლი	97	97	93
შიდა ქართლი	96	87	88

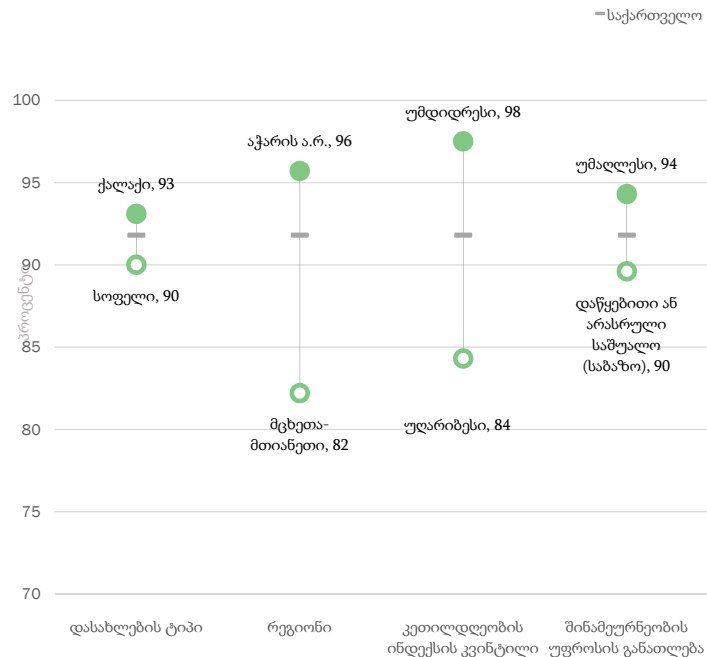
მოსახლეობის პროცენტული წილი რეგიონების მიხედვით, ვინც იყენებს ძირითად სასმელი წყლის, სანიტარიისა და ჰიგიენის მომსახურებებს

ძირითადი სანიტარია

მოსახლეობის პროცენტული განაწილება ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, ვინც იყენებს ძირითადი სანიტარიის მომსახურებებს

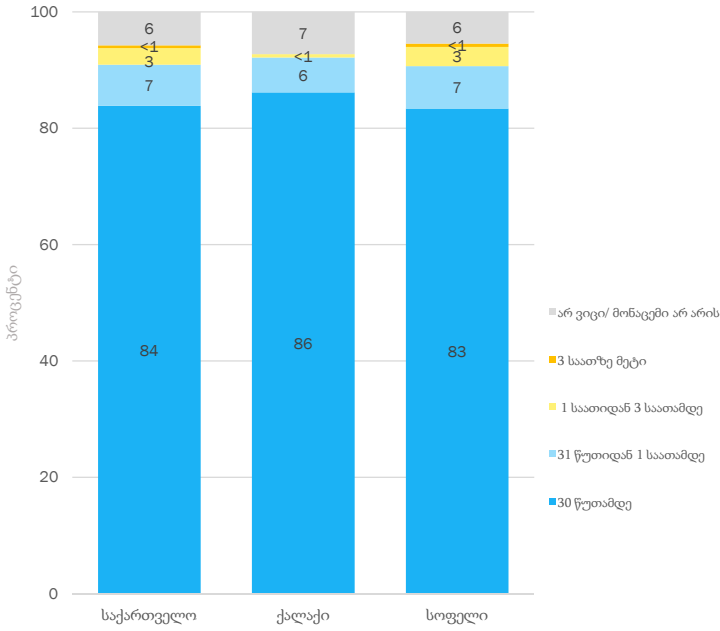
ძირითადი ჰიგიენა

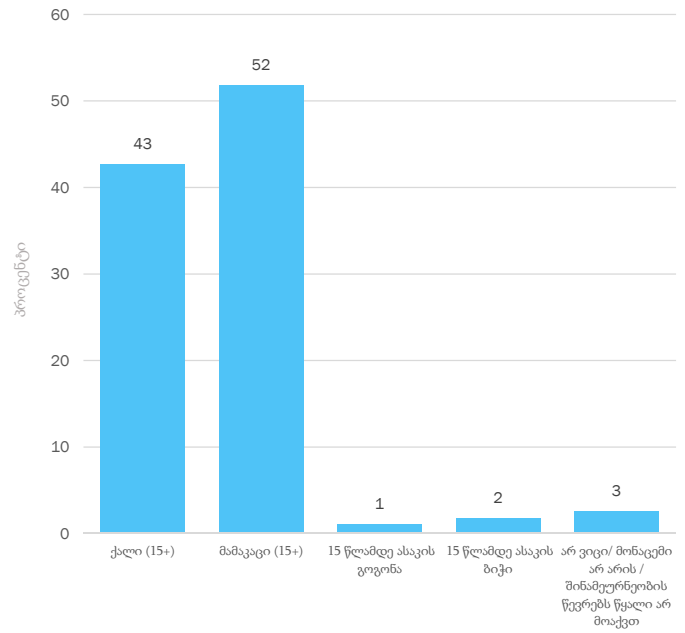
მოსახლეობის პროცენტული წილი ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, ვინც იყენებს ძირითადი ჰიგიენის მომსახურებებს

წყალზე და სანიტარულ მოწყობილობებზე ხელმისაწვდომობა

ყოველდღე წყლის მოტანაზე დახარჯული დრო

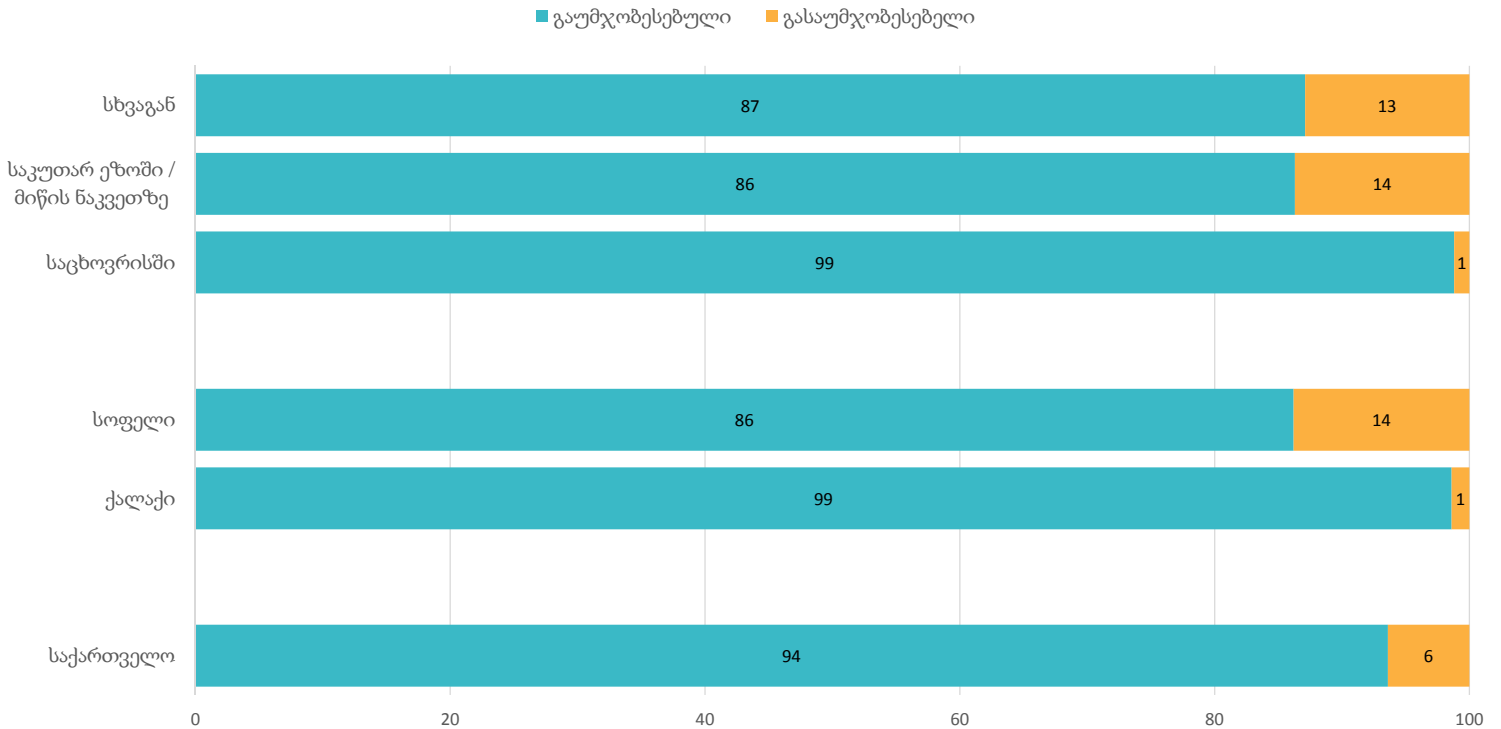
წყლის მოტანაზე პასუხისმგებელი პირი

მოსახლეობის პროცენტული განაწილება წყლის მოტანაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ წყლის მოტანაზე ყოველდღიურად საშუალოდ დახარჯული დროის მიხედვით

იმ შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი, რომლებსაც მოაქვთ წყალი, წყლის მოტანაზე პასუხისმგებელი პირის სქესის და ასაკის მიხედვით.

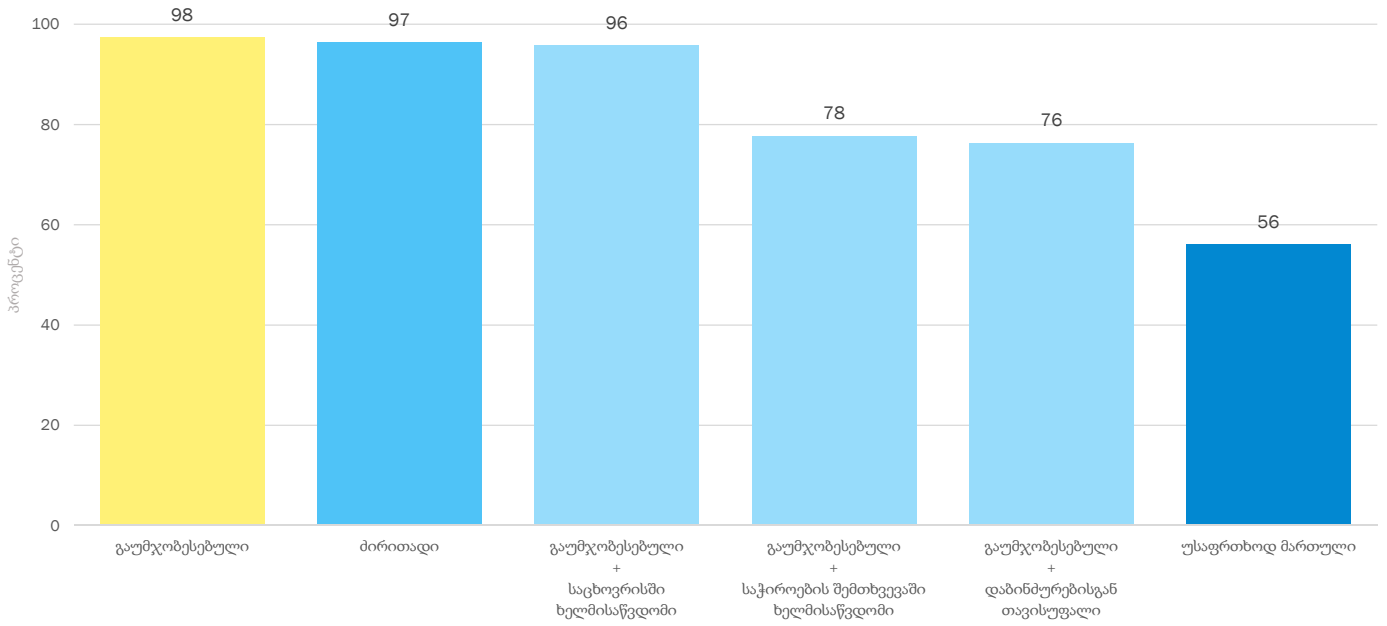
სანიტარიაზე ხელმისაწვდომობა

მოსახლეობის პროცენტული განაწილება, რომლებიც იყენებენ გაუმჯობესებულ და გასაუმჯობესებელი სანიტარული კვანძების დასახლების ტიპისა და სანიტარული მოწყობილობის ადგიმდებარეობის მიხედვით.

უსაფრთხოდ მართული სასმელი წყლის მომსახურებები: SDG 6.1.1

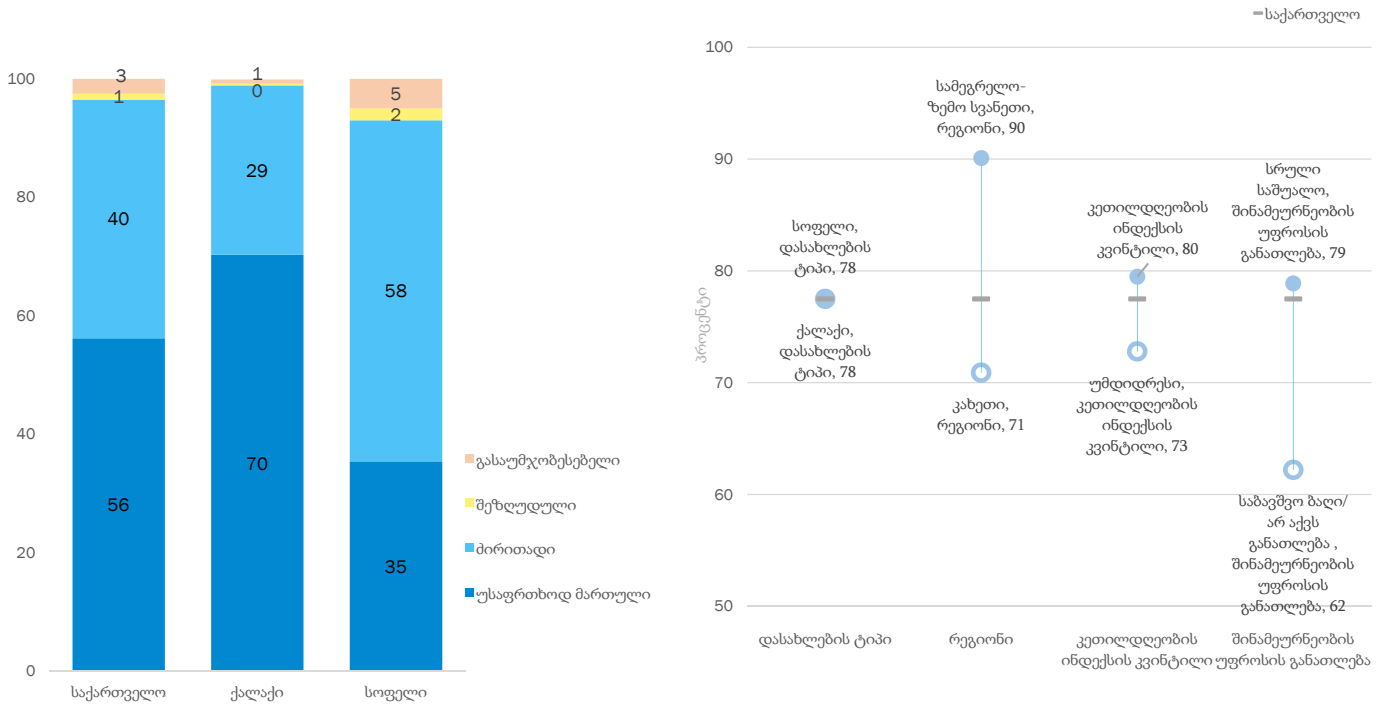
გაუმჯობესებული, ძირითადი და უსაფრთხოდ მართული სასმელი წყალი

მოსახლეობის პროცენტული წილი, ვინც იყენებს ძირითად და უსაფრთხოდ მართულ სასმელი წყლის მომსახურებებს

უსაფრთხოდ მართული (SDG 6.1) არის გაუმჯობესებული წყაროები: საცხოვრისში ხელმისაწვდომი, საჭიროების შემთხვევაში ხელმისაწვდომი, დაბინძურებისგან თავისუფალი

სასმელი წყლის დაფარვა: საქართველო, ქალაქი და სოფელი სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობა

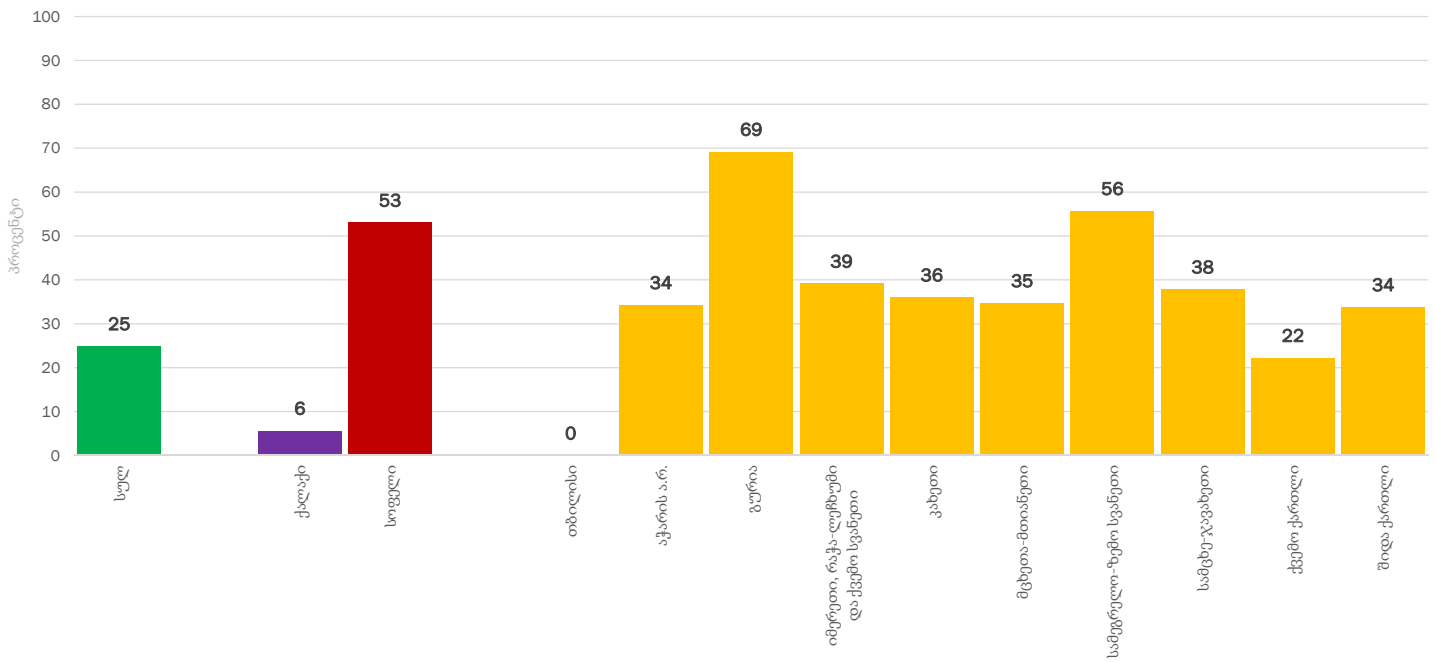

მოსახლეობის პროცენტული წილი სასმელი წყლის დაფარვის მიხედვით

ბოლო 1 თვის განმავლობაში საჭიროების შემთხვევაში საკმარისი სასმელი წყლის მქონე შინამეურნეობების წევრთა პროცენტული წილი

სასმელი წყლის ხარისხი წყლის წყაროსა და სახლში

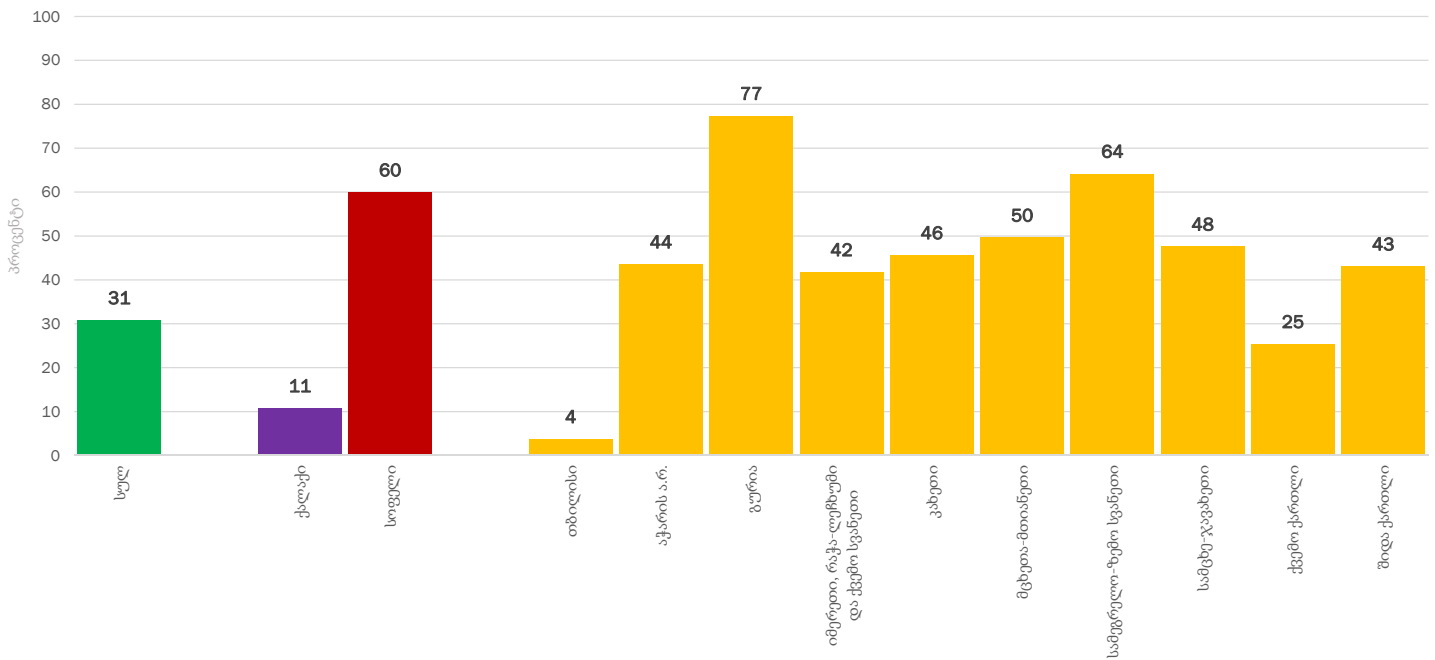
სასმელი წყლის ხარისხი წყლის წყაროში

შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი, სასმელი წყლის წყაროში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით

წყლის წყაროები: საცხოვრისში მილით შეყვანილი წყალი, ეზომდე/მიწის ნაკვეთამდე მილით მიყვანილი წყალი, მეზობლებამდე მილით მიყვანილი წყალი, საერთო ონკანი/წყალსატუმში მილდგარი, ჭაბურღილი, დაცული ჭა, დაუცველი ჭა, დაცული წყარო, დაუცველი წყარო, ავტოცისტერნა, ოთხთვალა საზიდარი პატარა ავზით, ზედაპირული წყალი (მდინარე, საგუბარი, ტბა, ტბორი, დელე, არხი, საირიგაციო არხი), ბოთლებში ჩამოსხმული წყალი, სხვა.

შინამეურნეობის სასმელი წყლის ხარისხი

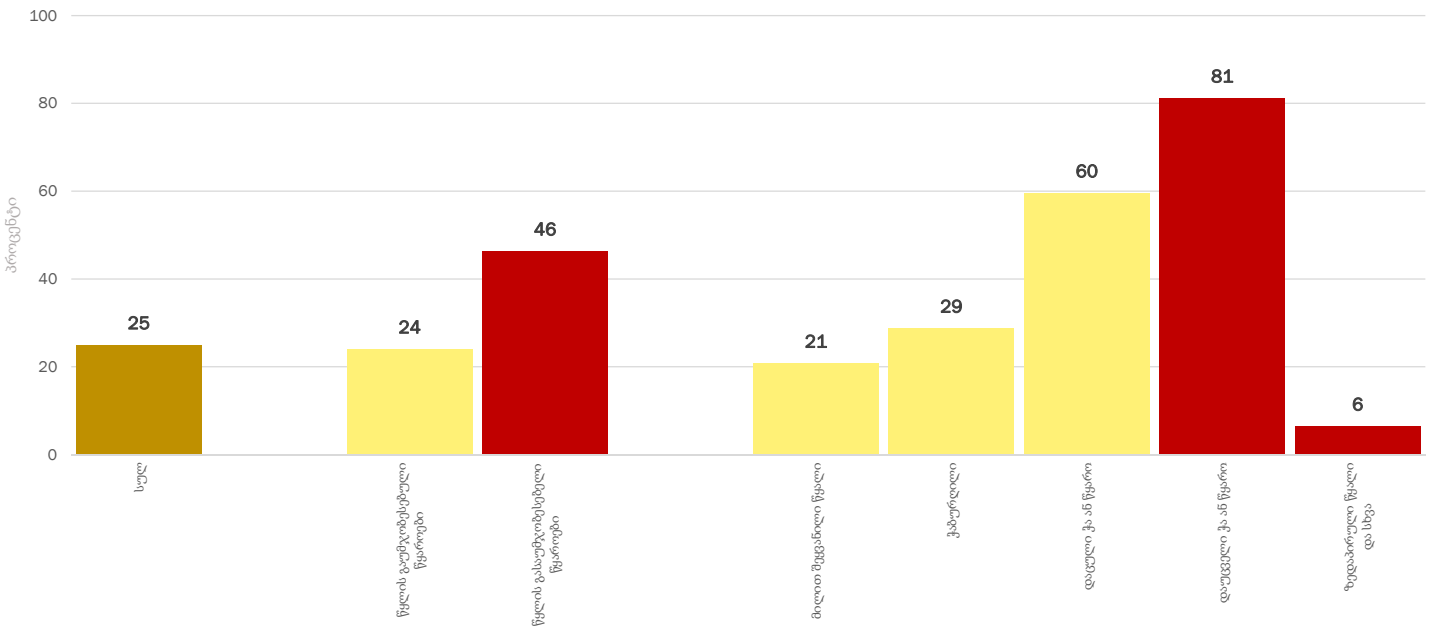

შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი, შინამეურნეობის სასმელ წყალში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით

წყლის წყაროები: საცხოვრისში მილით შეყვანილი წყალი, ეზომდე/მიწის ნაკვეთამდე მილით მიყვანილი წყალი, მეზობლებამდე მილით მიყვანილი წყალი, საერთო ონკანი/წყალსატუმში მილდგარი, ჭაბურღილი, დაცული ჭა, დაუცველი ჭა, დაცული წყარო, დაუცველი წყარო, ავტოცისტერნა, ოთხთვალა საზიდარი პატარა ავზით, ზედაპირული წყალი (მდინარე, საგუბარი, ტბა, ტბორი, დელე, არხი, საირიგაციო არხი), ბოთლებში ჩამოსხმული წყალი და სხვა.

სასმელი წყლის ხარისხი წყლის წყაროსა და სახლში, სასმელი წყლის ძირითადი წყაროს მიხედვით

სასმელი წყლის ხარისხი წყლის წყაროში

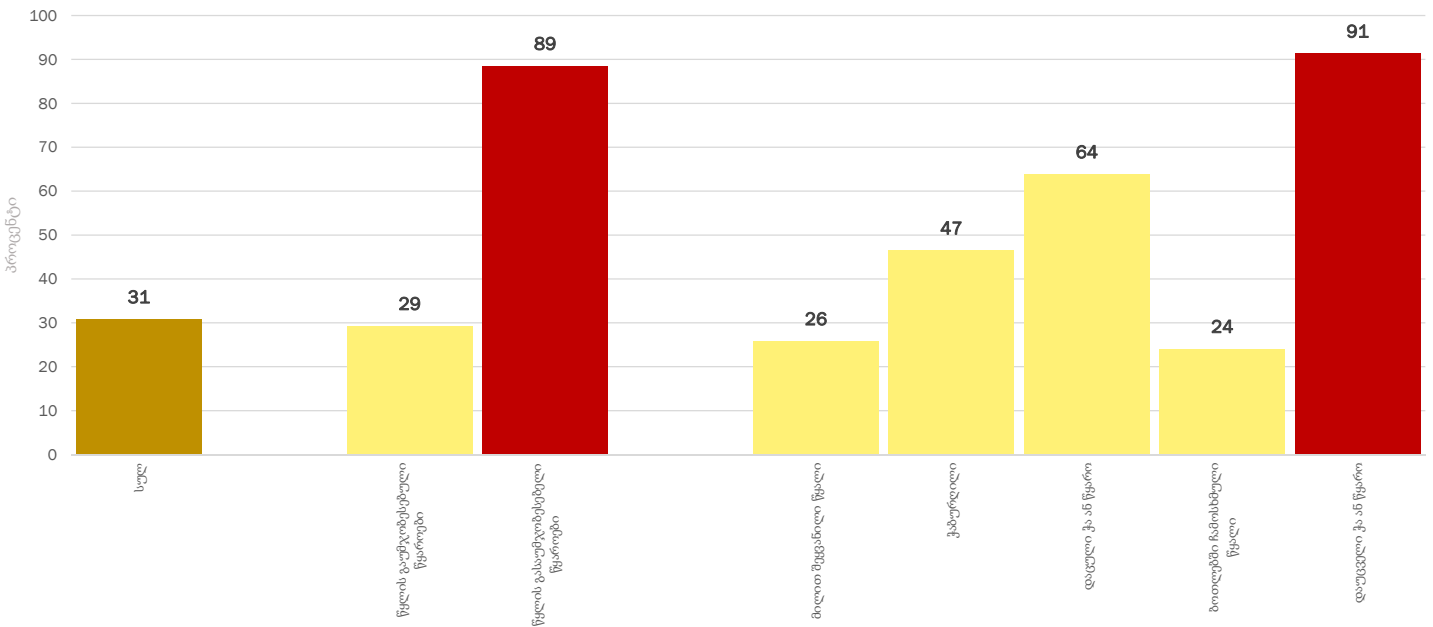
გაუჯობესებული წყაროები: მილით შეყვანილი წყალი (საცხოვრისში მილით შეყვანილი წყალი, ეზომდე/მიწის ნაკვეთამდე მილით მიყვანილი წყალი, მეზობლებამდე მილით მიყვანილი წყალი, საერთო ონკანი/წყალსატუმბი მილდგარი), ქაბურღილი, დაცული ჭა ან წყარო.

გასაუმჯობესებელი წყაროები: დაუცველი ჭა ან წყარო, ზედაპირული წყალი და სხვა.

მონაცემები „ქაბურღილი“ და „ზედაპირული წყალი და სხვა“ ეფუძნება 25-49 შეუწონავ დაკვირვებას

შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი სასმელი წყლის ძირითადი წყაროს მიხედვით, სასმელი წყლის წყაროში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით

შინამეურნეობის სასმელი წყლის ხარისხი

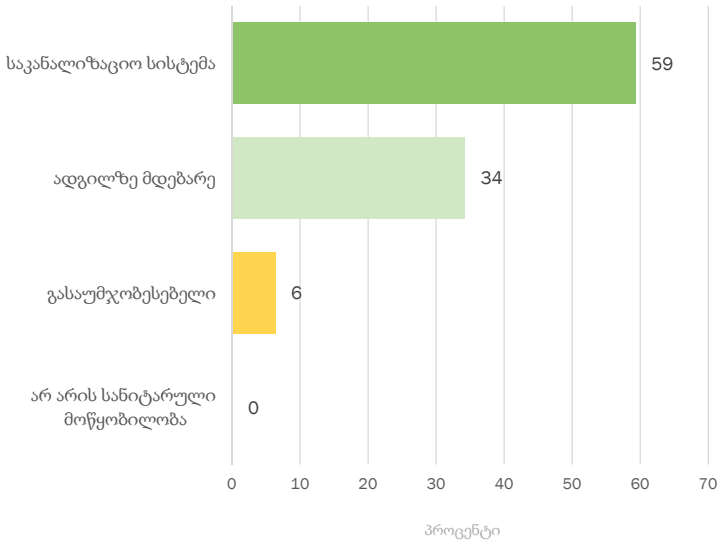
გაუჯობესებული წყაროები: წყალსადენის წყალი (საცხოვრისში მილით შეყვანილი წყალი, ეზომდე/მიწის ნაკვეთამდე მილით მიყვანილი წყალი, მეზობლებამდე მილით მიყვანილი წყალი, საერთო ონკანი/წყალსატუმბი მილდგარი), ქაბურღილი, დაცული ჭა ან წყარო, ბოთლებში ჩამოსხმული წყალი.

გასაუმჯობესებელი წყაროები: დაუცველი ჭა ან წყარო.

შინამეურნეობებში მცხოვრები მოსახლეობის პროცენტული წილი სასმელი წყლის ძირითადი წყაროს მიხედვით, შინამეურნეობის სასმელ წყალში გამოვლენილი ეშერიხია კოლის (E. coli) ბაქტერიით

უსაფრთხოდ მართული სანიტარული მომსახურებები: SDG 6.2.1

სანიტარული კვანძების ტიპები

მოსახლეობის პროცენტული წილი სანიტარული კვანძების მიხედვით, დაგეგმული ნარჩენების გადამამუშავების ტიპებით

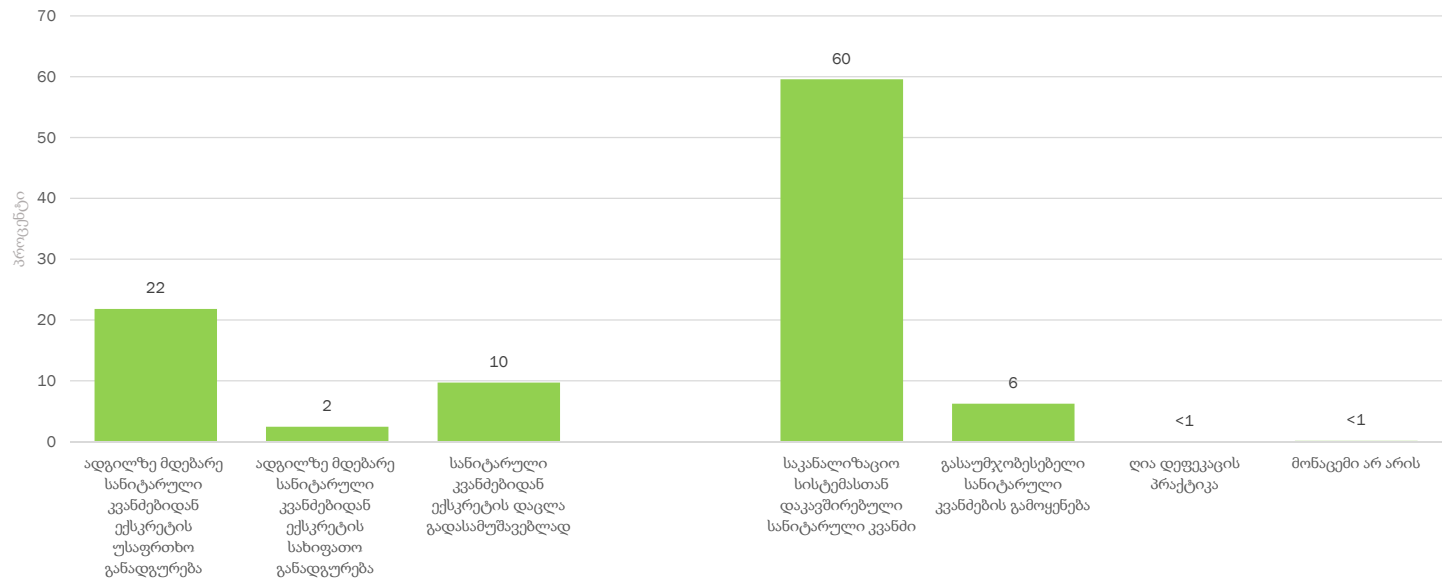
სანიტარული კვანძების ტიპები რეგიონების მიხედვით

რეგიონი	საკანალიზაციო სისტემა	ადგილზე მდებარე
საქართველო	59	34
თბილისი	97	2
აჭარის ა.რ.	55	36
გურია	11	68
იმერეთი, რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	49	47
კახეთი	15	61
მცხეთა-მთიანეთი	47	40
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	26	65
სამცხე-ჯავახეთი	39	43
ქვემო ქართლი	45	53
შიდა ქართლი	42	50

საკანალიზაციო სისტემის და ადგილზე მდებარე სანიტარიის მომხმარებელი მოსახლეობის პროცენტული წილი რეგიონის მიხედვით

სანიტარული მომსახურების მართვა

ნარჩენების განადგურება

ადგილზე მდებარე სანიტარული კვანძები

მოსახლეობის პროცენტული წილი, რომლებიც იყენებენ ადგილზე მდებარე სანიტარულ კვანძებს, ნარჩენების საბოლოო განადგურების მიხედვით

უსაფრთხოდ მართული სანიტარული მომსახურებები არის SDG-ით გათვალისწინებული მომსახურების ახალი ამბიციური დონე, რომელიც 6.2 ამოცანის ძირითად ინდიკატორს წარმოადგენს. უსაფრთხოდ მართული სანიტარული მომსახურებები არის გაუმჯობესებული კვანძები, რომელიც სხვა შინამეურნეობებთან არ არის საზიარო და სადაც ექსპერტის უსაფრთხოდ განთავსება ხდება ადგილზევე, ან ხდება მისი ადგილიდან გატანა და გადამამუშავება. MICS-ის გამოკვლევის ფარგლებში შეგროვდა ინფორმაცია ადგილზე მდებარე ობიექტებზე ექსპერტის მართვის შესახებ. იმ შინამეურნეობების შესახებ, რომელთაც ექსპერტი ადგილიდან გააქვთ (საკანალიზაციო ქსელი, ადგილიდან გატანა გადასამუშავებლად), საჭიროა დამატებითი ინფორმაცია ექსპერტის ტრანსპორტირებისა და გადამამუშავების შესახებ, რათა გაანგარიშებულ იქნას ექსპერტის უსაფრთხოდ გადამამუშავების წილი.

მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევა, მიქსი საქართველო 2018, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულმა სამსახურმა გლობალური მიქსის პროგრამის ფარგლებში ჩაატარა 2018 წელს გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) ტექნიკური და UNICEF-ის, NCDC-ის, USAID-ის, WB-ის, UNFPA-ს, SIDA-ს, AFD-ის, SCD-ის, ISS-ის, UNDP-ისა და WHO-ს ფინანსური მხარდაჭერით.

წინამდებარე მოკლე აღწერილობის მიზანია 2018 წლის საქართველოს MICS-ის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი ფაქტების გაგრძელება უსაფრთხო სასმელი წყლის სანიტარისა და ჰიგიენის (WASH) შესახებ. ზემოთ მოცემული მოკლე აღწერილობა შეგიძლიათ იხილოთ WS1.1, WS1.2, WS1.3, WS1.4, WS1.5, WS1.6, WS1.7, WS1.8, WS2.1, WS3.1, WS3.2, WS3.4, WS3.6 ცხრილებში.

დამატებით სტატისტიკური აღწერილობები და გამოკვლევის შედეგად გამოვლენილი ფაქტების შესახებ ანგარიში ზემოაღნიშნული და სხვა გამოკვლევებისთვის ხელმისაწვდომია შემდეგ ვებგვერდზე mics.unicef.org/surveys.